

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jana Passera a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **V. Z.**, zastoupen JUDr. Drahomírou Janebovou Kubisovou, advokátkou se sídlem Blahoslavova 186/II, Mladá Boleslav, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 11. 12. 2007, č. j. 47 Az 11/2007 - 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Zástupkyni žalobce advokátce JUDr. Drahomíře Janebové Kubisové **se určuje** na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů částka 5712 Kč, která jí bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 11. 12. 2007, č. j. 47 Az 11/2007 - 45, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 5. 4. 2007, č. j. OAM-10-122/LE-BE03-BE07-2007, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní procesní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti) je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je proto třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud tedy kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem výše naznačeným zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by byl nepochybně stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je však rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsanych výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Nejvyšší správní soud v projednávané věci konstatuje, že stěžovatel opírá kasační stížnost o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti vyslovil především nesouhlas se závěry krajského soudu, že důvody, jež uvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany nelze podřadit pod žádnou ze zákonných podmínek pro udělení azylu. Je totiž přesvědčen, že se krajský soud se nedostatečně vypořádal s jeho žalobními námitkami a přitom opomenul skutečnost, že již v průběhu správního řízení tvrdil své obavy o bezpečný život.

Nejvyšší správní soud neshledal přijatelnou námitku stěžovatele, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda je možné na jeho případ vztáhnout ustanovení § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, když se v zemi původu obával o svůj bezpečný život z důvodu negativních nacionalistických projevů vůči své osobě.

Stěžovatel v prohlášení k žádosti o udělení azylu uvedl, že odjel z Ukrajiny v roce 1999, protože ho neustále pronásledovali ukrajinští nacionalisté a bál se o svůj život. Stěžovatel nebyl členem žádné politické strany v zemi původu, a ani se neúčastnil politického života na Ukrajině. Nic tedy nenasvědčuje tomu, že by byl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Tvrzené obavy z vyhrožování a pronásledování ze strany nacionalistů a z jejich násilného jednání vůči osobě stěžovatele, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly, nezajistily účinnou ochranu apod. Do protokolu o pohovoru stěžovatel uvedl, že se poté, co byl fyzicky napaden obrátil na policii v Krivoj Rogu, která však trestní stíhání posléze zastavila, protože nebyl zjištěn známý pachatel napadení. Nejvyšší správní soud ostatně v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, dostupný na www.nssoud.cz, zaujal právní názor, že „vyhrožování ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický systém ... dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny. Obavy žadatele o azyl spočívající v tom, že organizované skupiny, resp. jejich členové, používající nelegálních metod mu vyhrožují, že proti němu použijí násilí v míře ohrožující jak jeho zdraví, tak jeho život ... nelze podřadit pod žádnou ze skutečností uvedenou v zákoně o azylu, která by odůvodňovala udělení azylu“. Obdobně lze poukázat i na rozsudek ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, dostupný na www.nssoud.cz, v němž byl vysloven závěr, že „skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona).“

Žádost stěžovatele o udělení azylu byla již předmětem správního řízení v roce 2001, v němž stěžovatel uplatňoval obavy z pronásledování pro svou ruskou národnost. Rozhodnutím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 23. 5. 2003, č. j. OAM-980/VL-07-2001, stěžovateli nebyl udělen azyl. Krajský soud v Praze následně rozsudkem ze dne 4. 5. 2004, č. j. 46 Az 795/2003 - 23, zamítl žalobu stěžovatele proti uvedenému správnímu rozhodnutí, které nabylo právní moci dne 2. 7. 2004. Stěžovatel pak v průběhu správního řízení ve věci žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 23. 3. 2007 uvedl, že důvody jeho druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou shodné s důvody, které uvedl ve své první žádosti v roce 2001, tedy obava z pronásledování ze strany nacionalistů z důvodu jeho ruské národnosti. Tytéž důvody potvrdil i v následných pohovorech. Při pohovoru ze dne 28. 3. 2007 navíc uvedl problémy se získáním zaměstnání. Potíže se získáním zaměstnání

ale musely být stěžovateli známy při podání předchozí žádosti o udělení azylu, neboť do České republiky přicestoval již v roce 1999 a zmiňované potíže měl ještě v době, než Ukrajinu opustil. Stěžovatelovo tvrzení, že mu tato skutečnost nebyla známa v době podání první žádosti je proto účelové. Navíc stěžovatel tuto stížní námitku neuplatnil ani v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl, a proto je nepřipustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Povahou rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku č. j. 7 Azs 10/2008 - 46, ze dne 26. 3. 2008, kde konstatoval, že „rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu nelze považovat za rozhodnutí o neudělení azylu, ani za rozhodnutí o odnětí azylu, neboť se jedná o rozhodnutí o žádosti o udělení azylu, v níž stěžovatel opakuje skutečnosti v zásadě shodné či obdobné jako při podání předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, o níž již bylo negativně rozhodnuto správním orgánem a krajským soudem. Ministerstvo ani krajský soud proto nemusely věcně hodnotit zprávy o aktuální situaci v zemi původu Ukrajine, protože v řízení nevyvstalo, že by stěžovatel byl uprchlíkem ve smyslu čl. 1 písm. A bodu 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků ve spojení s čl. 1 bodem 2 její přílohy, Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z 31. ledna 1967 (vše vyhlášeno pod č. 208/1993 Sb., dále jen „Úmluva“). Nebyl jím proto, že ze zjištěných skutečností nevyplývá, že by mohl mít oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i pro zastávání určitých politických názorů, nebo že by vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítal ochranu své vlasti.“

Stěžovatel tedy v opakované žádosti uváděl skutečnosti shodné jako v žádosti předchozí, čímž byly naplněny podmínky předvídané ustanovením § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu. Ministerstvo proto nepochybovalo, pokud jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítlo podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu. Krajský soud při zamítnutí žaloby stěžovatele rovněž vycházel z dikce citovaného ustanovení, podle něhož žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel v opakovaně podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvede skutečnosti v zásadě shodné či obdobné jako v žádosti předchozí anebo uvede skutečnosti jiné, které mu však byly či musely být známy již při podání předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Pokud stěžovatel namítal, že správní orgán žádost neposoudil objektivně, neboť se zabýval pouze některými uvedenými důvody a posléze rozhodl na základě neúplných informací, a stejně a tak i krajský soud nezhodnotil důkazy objektivně, v důsledku čehož dospěl k nesprávným závěrům, jedná se o námitku zcela obecnou, z níž není patrné, v jakém směru a jakých konkrétních pochybení se mělo ministerstvo i krajský soud dopustit při zjišťování skutkového stavu a při dokazování. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, uveřejněném pod č. 312/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, uvedl, že „pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud vychází z premisy „necht' si každý střeží svá práva“; proto nemůže stěžovatelka v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věcí, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí.“

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou, a proto ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první za použití ustanovení § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyně advokátka a podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle ustanovení § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) s přihlédnutím k ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátce odměna za dva úkony právní služby (převzetí a přípravu zastoupení včetně první porady s klientem a doplnění kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. b) a písm. d) citované vyhlášky), tj. 2 x 2100 Kč a náhrada hotových výdajů v částce 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky, celkem tedy 4800 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupkyně doložila osvědčení o registraci jako plátce daně z přidané hodnoty, byla tato částka v souladu se zákonem č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zvýšena o 912 Kč (19 % DPH), tedy na celkovou výši 5712 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. října 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu